

Oslo 15. januar 2020

Helse- og omsorgsdepartementet
postmottak@hod.dep.no

Høring - Forslag til endring i forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Innledning

Voksne for Barn er en ideell medlemsorganisasjon som blant annet arbeider med utfordringene knyttet til barns psykiske helse og oppvekstvilkår. Et av våre mål er å bidra til å hindre utenforskap og utjevne sosiale ulikheter både i barndommen og i et livsløp.

Generelle merknader

Helse- og omsorgsdepartementet foreslår i høringsnotatet å tydeliggjøre i forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten at tjenesten kan bidra til behandling og oppfølging av lettere psykiske og somatiske tilstander.

Departementet vurderer at det er hensiktsmessig å tydeliggjøre forskriftens formål på en slik måte at alle kommuner opplever at forskriften ikke er til hinder for også å kunne tilby behandling for lettere psykiske og somatiske tilstander. Formålsbestemmelsen i forskrift om helsestasjons- og skolehelsetjenesten er ikke en pliktbestemmelse som angir rettigheter og plikter, men den kan gi føringer for hvordan forskriftens øvrige bestemmelser fortolkes. Endringsforslaget vil ikke pålegge kommunene nye oppgaver eller plikter, men vise at helsestasjons- og skolehelsetjenesten er en viktig arena for å nå barn og unge som har behov for hjelp.

Det presiseres i høringsnotatet at kommunene med dette ikke skal pålegges en plikt til å ha dette tilbudet ved helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Hensikten er å synliggjøre muligheten. Voksne for Barn deler fullt ut intensjonen om et lettere tilgjengelig behandlingstilbud i kommunehelsetjenesten for barn og unge, men vi er sterkt imot at formålet med forskriftsendringen bare er å «synliggjøre muligheten».

Våre argumenter er følgende:

I høringsnotatet understreker departementet at det ikke pålegges noen nye oppgaver, og at kommunene står fritt til å organisere sine tjenester som de finner mest hensiktsmessig for å tilby nødvendige og forsvarlige tjenester. Voksne for Barn mener dette utsagnet står i sterk kontrast at kommuner er pliktige til å bl.a. å ha helsestasjons- og skolehelsetjeneste, med lovfestet tilbud om helsekontroll, samt plikt til å tilby svangerskaps- og barseltjenester, fastlege og psykologkompetanse.

Bestemmelsen i pasient- og brukerrettighetsloven om rett til helsekontroll er en egen rettighetsbestemmelse for barn som motsvares av kommunens plikter etter helse- og omsorgstjenesteloven til å tilby helsestasjons- og skolehelsetjeneste.

Forslag

Voksne for Barn foreslår en tilsvarende rettighetsbestemmelse i pasient- og brukerrettighetsloven som gir barn en lovfestet rett til nødvendig behandling og oppfølging for lettere psykiske og somatiske tilstander. Vi kan vanskelig akseptere prinsippet om at barn bare har en lovfestet rett til helsekontroll, men at oppfølging og behandling er prisdrevet den enkelte kommunes økonomi og politiske prioriteringer. En lovfestet rettighet vil sikre barn samme tilbud uansett hvilken kommune de tilhører.

Helsedirektoratet bør utarbeide en veileder som beskriver hvilke konkrete behandlings- og oppfølgingstjenester barn har rett til i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, herunder spørsmål om helsesykepleiers adgang til å gi sykemeldinger til ungdom i videregående skoler og til forskrivning av reseptbelagte medisiner.

Vi støtter forslaget fra Landsgruppen av helsesykepleiere NSF som under høringen i helse- og omsorgskomiteen om Opptappingsplanen for barn og unges psykiske helse, foreslo å opprette et utviklingssenter/kompetansesenter for helsestasjons- og skolehelsetjenesten for sikre en tjenesteutvikling som samsvarer med barn, unge og familiers behov.

Med hilsen

Signe Horn
Generalsekretær

Grete Gjertsen
Barnepolitisk rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent